

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19173/2024
22.04.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранке Дражић, председника већа, Марине Милановић и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца Специјалне болнице за интерне болести Младеновац, са седиштем у Младеновцу, коју заступа, Државно правобранилаштво, Београд, против туженог АА из ..., чији су пуномоћници Ђорђе Јефтовић, адвокат из ..., и Никола Ристовић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1141/22 од 23.05.2024. године, у седници одржаној 22.04.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 1141/22 од 23.05.2024. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Младеновцу ПП 18/21 од 16.12.2021. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован, тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати износ од 428.000,00 динара на име трошкова субспецијализације, са законском затезном каматом почев од 10.01.2017. године па до исплате. Ставом другим изреке обавезан је тужилац да туженом на име трошкова парничног поступка исплати износ од 146.625,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 1141/22 од 23.05.2024. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог изреке, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од 428.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 09.01.2017. године па до исплате. Ставом другим изреке, потврђена је првостепена пресуда у преосталом делу става првог изреке, којим је одбијен захтев да се обавезе тужени да тужиоцу исплати законску затезну камату за период од 01.01.2017. године до 08.01.2017. године. Ставом трећим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу другом изреке пресуде и обавезан тужени да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 107.220,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности одлуке, па до

исплате. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 54.720,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у преиначујућем делу тужени је благовремено изјавио ревизију, побијајући је због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду у преиначујућем делу одлуке у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23) и утврдио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је био у радном односу код тужиоца као Између парничних странака закључен је уговор о субспецијализацији 13.03.2013. године, којим је тужени упућен на субспецијализацију из ... у клиничкој медицини. Чланом 4. уговора, уговорено је да радник преузима обавезу да по положеном испиту остане на раду у болници 1,5 пута колико времена је трајао субспецијалистички стаж и да уколико самовољно прекине субспецијализацију или не остане на раду онолико времена колико је она трајала дужан је да болници надокнади примљену зараду и друге накнаде и трошкове који су му исплаћивани за време трајања стажа са законском каматом. Субспецијалистички стаж је туженом трајао од 14.11.2012. године до 02.07.2014. године, с тим да је дана 16.04.2015. године, одбранио рад чиме је стекао право да му се додели диплома о завршеној ужој специјализацији, као и стручни назив специјалиста ... у клиничкој медицини. Решењем о распоређивању тужени је код тужиоца распоређен на радно место специјалиста ... у клиничкој медицини почев од 16.04.2015. године. Субспецијализација трајала је деветнаест и по месеци, значи да је на раду код тужиоца требао да проведе 28 месеци и 15 дана, а тужени је остао на раду код тужиоца од 02.07.2014. године до 22.04.2016. године, односно 22 месеца и 20 дана. Тужилац је за туженог на име трошкова уже специјализације уплатио Медицинском факултету Универзитета у Београду укупан износ од 428.000,00 динара. Решењем тужиоца о отказу уговора о раду од 12.04.2016. године, туженом је отказан уговор о уређивању међусобних права, обавеза и одговорности са болницом од 26.02.2008. године, из разлога што је запослени отказао наведени уговор и радни однос је престао са даном 22.04.2016. године.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је је одбио тужбени захтев налазећи да одредба члана 4. став 2. уговора о субспецијализацији не обухвата обавезу туженог, као лица које је прекршило уговорну обавезу да остане на раду у болници 1,5 пут колико времена је трајао субспецијалистички стаж, да врати болници трошкове које је имала у вези његове уже специјализације, јер предметни трошкови нису прецизно дефинисани наведеним чланом.

Другостепени суд је делимично усвојио жалбу тужиоца и преиначио првостепену пресуду у погледу одлуке о обавези туженог да тужиоцу накнади трошкове специјализације. По оцени тог суда, првостепени суд је из чињеница које је правилно утврдио извео неправилан закључак о непостојању обавезе туженог да тужиоцу исплати трошкове које је имао у вези његовог усавршавања, чија висина је

правилно утврђена у износу од 428.000,00 динара и одлучујући о захтеву погрешно је применио материјално право. Према становишту другостепеног суда, полазећи од правилно утврђеног да је тужилац испунио своју уговорну обавезу за разлику од туженог, који је прекршио уговорну обавезу да остане на раду у болници 1,5 пута колико времена је трајао субспецијалистички стаж, чиме је проузроковао штету тужиоцу, то је сходно законским одредбама Закона о здравственој заштити и Правилнику о стручном усавршавању здравствених радника и здравствених сарадника, тужени у обавези да тужиоцу исплати тражена новчана средства, са законском затезном каматом.

По оцени Врховног суда, нису основани ревизијски наводи туженог да је побијана другостепена пресуда у делу којим је преиначена пресуда првостепеног суда заснована на погрешној примени материјалног права.

Одредбом члана 184. Закона о здравственој заштити, ставом 9. прописано је да је здравствени радник, односно здравствени сарадник дужан да закључи уговор са здравственом установом, односно приватном праксом о правима, обавезама и одговорностима за време стручног усавршавања у току специјализације, односно уже специјализације. Ставом 10. прописано је да је здравствени радник, односно здравствени сарадник дужан да у здравственој установи из плана мреже проведе у радном односу двоструко дужи период од периода трајања специјализације, односно уже специјализације по положеном специјалистичком испиту.

Одредбом члана 28. став 1. и 2. Правилника о стручном усавршавању здравствених радника и здравствених сарадника тужиоца од 27.02.2012. године, прописано је да је здравствени радник и сарадник по завршетку уже специјализације и одбрањеног рада дужан да остане на раду код тужиоца најмање 1,5 пута времена колико је трајала ужа специјализација, и да је у супротном, запослени из става 1. члана дужан да тужиоцу врати зараду, накнаду зараде и друга лична примања и све трошкове које је установа имала у вези његове уже специјализације.

На права, обавезе и одговорности здравствених радника и сарадника примењују се општи прописи о раду, пре свега Закон о раду, осим у погледу оних права, обавеза и одговорности које су Законом о здравственој заштити посебно уређене, када се примењују одредбе тог закона. Специјализација, као облик стручног усавршавања уређена је Законом о здравственој заштити и којим је прописано да се права, обавезе и одговорности у току специјализације регулишу Уговором о специјализацији између здравствене установе и специјализанта. Последице повреде те обавезе прописане Законом о здравственој заштити нису посебно уређене.

Дакле, сходно наведеном последице повреде обавезе из уговора о специјализацији нису посебно регулисане Законом о здравственој заштити, већ је прописано да се права, обавезе и одговорности у току специјализације, регулишу уговором о специјализацији између здравствене установе и специјализанта. У том смислу, закључењем Уговора о субспецијализацији од 13.03.2013. године, тужилац и тужени су слободном вољом уредили свој уговорни однос, и сходно томе су уговорне стране биле дужне да изврше преузете уговорне обавезе. Одредбом члана 4. уговора о субспецијализацији став 1. тачка 3. уговорена је обавеза туженог да по положеном испиту остане на раду у болници 1,5 пута колико времена је трајао субспецијалистички стаж, а ставом 2. истог члана да уколико самовољно прекине субспецијализацију или

не остане на раду онолико времена колико је она трајала, да болници надокнади примљену зараду и друге накнаде и трошкове који су му исплаћивани за време трајања стажа са законском каматом.

Тужилац је прихватио да туженом плаћа трошкове субспецијализације, а тужени је својевољно прихватио да за узврат остане да ради код тужиоца у времену од 1.5 пута времена трајања уже субспецијализације, како би се тим радом код тужиоца остварило начело једнаке вредности узајамних давања (члан 15. Закона о облигационим односима).

У конкретном случају утврђено је да је тужилац са своје стране испунио своју уговорну обавезу за разлику од туженог који је самовољно отказао уговор о раду пре истека периода од 1.5 пута, колико је трајао субспецијалистички стаж, на који начин се оглушио о своју уговорну обавезу. Имајући у виду да је тужени после специјализације радио код тужиоца краће време од времена на које се обавезао уговором о субспецијализацији, другостепени суд је правилно закључио да је отказивањем уговора о раду од стране туженог наступила последица из члана 4. став 2. Уговора о субспецијализацији.

Супротно наводима ревизије, како тужени своју уговорну обавезу није испунио, већ је поднео захтев за престанак радног односа код тужиоца и радни однос му је по том основу и престао, дужан је да тужиоцу врати исплаћена новчана средства по основу трошкова уже субспецијализације, која је тужилац уплатио за туженог Медицинском факултету у Београду, у укупном износу од 428.000,00 динара, који представљају стварне трошкове које је тужилац имао поводом уже субспецијализације туженог, са припадајућом каматом у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима. Неосновано се наводима ревизије оспорава висина досуђене штете, указивањем да би износ потраживања требало везати за сразмерни период времена колико тужени није радио код тужиоца, код чињенице да се ставом 2. члана 4. уговора о субспецијализацији обавезао, да у ситуацији да уколико самовољно прекине субспецијализацију или не остане на раду онолико времена колико је она трајала, болници надокнади примљену зараду и друге накнаде и трошкове који су му исплаћивани за време трајања стажа са законском каматом, без сразмерног умањења сходно времену проведеном на раду.

Из наведених разлога одлучено је као у ставу првом изреке, на основу члана 414. став 1. ЗПП.

Ревизија туженог је одбијена као неоснована, стога је одбијен и захтев за накнаду трошкова ревизијског поступка, па је на основу члана 153. и 154. ЗПП, донета одлука као у ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранка Дражић,с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**